

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล นางนารินทร์ อุบลนุช ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินระยอง

หัวข้อการพัฒนา แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline)

วิธีการพัฒนา เรียนผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Training)

วันที่พัฒนา ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินระยอง

หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

สรุปสาระสำคัญ

เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับแนวทางและกระบวนการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและผู้ใช้ข้อมูลสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูล เนื้อหาของหลักสูตรนี้ครอบคลุมกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาหลักสูตร ได้ดังนี้

ซึ่งข้อมูลภาครัฐในปัจจุบันมีจำนวนมากมหาศาล แต่ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ให้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไม่ได้ และประชาชนเข้าถึงยาก จึงต้องหาทางเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลเปิดภาครัฐ คือ ข้อมูลที่รัฐจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายให้ใช้ได้อย่างเสรี อย่างไม่จำกัดวัตถุประสงค์ และไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข้อมูลเปิดภาครัฐ จะช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับภาคส่วนต่างๆ ในการบริหารประเทศ ช่วยสร้างความคุ้มค่าให้กับสังคม และสร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจ พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ในการเข้าตรวจสอบ ได้อีกด้วย

การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ คือ การนำข้อมูลคุณภาพไปเผยแพร่ให้เกิดประสิทธิภาพกับคนทุกกลุ่มทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน

ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ที่มีต่อภาครัฐ ได้แก่

- เกิดธรรมาภิบาล
- ลดปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน
- ใช้ในการวางแผนเชิงนโยบาย
- บูรณาการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน
- ปรับปรุงการให้บริการต่อสาธารณะ

ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ที่มีต่อภาคเอกชน ได้แก่

- สามารถนำข้อมูลไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ
- ขับเคลื่อนนวัตกรรม
- เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศ ได้

ประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ที่มีต่อภาคประชาชน ได้แก่

- ❖ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ
- ❖ ขับเคลื่อนนวัตกรรม
- ❖ พัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่าง ๆ

ประเภทของข้อมูล แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑. ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) คือ คลังข้อมูลขนาดใหญ่จากทุกแหล่ง จากทุกรูปแบบ
๒. ข้อมูลเปิด คือ ข้อมูลที่ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเสรี
๓. ข้อมูลภาครัฐ คือ ข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ
๔. ข้อมูลเปิดภาครัฐ คือ ข้อมูลเปิดภาครัฐที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะ ได้
๕. ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ ทั้งในมุมผู้ให้และผู้นำข้อมูลไปใช้ สามารถนำไปใช้ต่อได้อย่างกว้างขวาง ตรงความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง

การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

ก่อนจะเปิดเผย จะต้องมีการเตรียมพร้อมข้อมูลก่อน โดยการพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ และการประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูล

เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและมีประโยชน์มาก ดังนั้นก่อนจะเปิดเผยออกไป จึงต้องมีการเตรียมข้อมูลนั้นก่อน โดยมีหลักคือ ๑) การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ และ ๒) ประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูล

การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ ให้เป็นไปตามลักษณะของ ข้อมูลเปิด ๑๐ ประการ ได้แก่

๑. สมบูรณ์ (Complete) ข้อมูลครบถ้วน พร้อมใช้
๒. ปฐมภูมิ (Primary) คือ ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลข้อมูลโดยตรง โดยไม่ปรับแต่ง
๓. เป็นปัจจุบัน (Timely) เป็นข้อมูลที่ปรับปรุงล่าสุด
๔. เข้าถึงได้ง่าย (Accessible) และใช้งานได้หลายช่องทาง
๕. อ่านได้ด้วยเครื่อง (Machine readable)
๖. ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) ผู้ใช้ต้องใช้ข้อมูลได้อิสระ
๗. ไม่จำกัดสิทธิ (Non-proprietary)
๘. ปลอดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (License free) โดยผู้ใช้ไม่ต้องขออนุญาตใคร
๙. คงอยู่ถาวร (Permanence) คือ ข้อมูลสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา
๑๐. ไม่มีค่าใช้จ่าย (Free of charge)

ภาพที่ ๑ การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ

การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

๑. การบริหารจัดการข้อมูลเปิด
๒. สร้างองค์ความรู้และทักษะ ให้กับผู้ใช้อข้อมูล
๓. สนับสนุนและส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้
๔. งบประมาณ ต้องกำหนดงบประมาณในการเปิดเผย
๕. กำหนดกลยุทธ์ หรือกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

ภาพที่ ๒ การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

หากเราเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์แล้ว ก็จะนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ มี ๑๐ ขั้นตอน

๑. สำรวจชุดข้อมูล ที่มีในหน่วยงาน ว่าทำธรรมาภิบาลหรือยัง
๒. พิจารณาชุดข้อมูล มาระบุประเภท และทิศทางที่จะนำไปใช้
๓. จัดลำดับความสำคัญในการเปิดเผย ดูจากคุณค่าของข้อมูล
๔. การรวบรวมจัดทำชุดข้อมูล
๕. การจำแนกประเภทข้อมูล และตัวอย่างตรวจสอบข้อมูล

๖. การเตรียมความพร้อม ก่อนนำเผยแพร่ โดยให้ข้อมูลอยู่ในแบบเปิด แปลงไฟล์ได้ เป็นต้น
๗. ต้องได้รับการอนุมัติ จากหัวหน้าหน่วยงาน
๘. เปิดเผยข้อมูล ผ่าน ๒ ช่องทางได้แก่ ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ และหน่วยงานตนเอง
๙. การวัดผล เพื่อนำไปปรับปรุง
๑๐. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๓ ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ๑๐ ขั้นตอน

ซึ่งหากทำทุกอย่าง ได้อย่างครบถ้วน ก็จะเป็นประโยชน์ อย่างแท้จริง นอกจากนั้น ยังสามารถเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ผ่าน ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) โดยไม่ต้องตั้งงบประมาณใหม่ และยังสามารถติดตามข่าวสารต่าง ๆ ผ่านช่องทางนี้ได้อีกด้วย

ภาพที่ ๔ ช่องทางเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ; ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

การนำไปใช้ประโยชน์

นำไปใช้ในการเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ การพิจารณาชุดข้อมูลคุณภาพสูง ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

(นางนารินทร์ อุบลนุช)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

(นางสาวจรรวรรณ ศรีฟ้า)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินระยอง